

Ozveny spad Rakoša

Spravodaj občanov Žitnej-Radiše

0,50€

2/2011

30 rokov
kultúrneho domu

Foto: Ivan Kušnier,
Peter Škultéty,
z obecného archívu.

Oznamy obecného úradu:

1. v mesiaci apríl bola podaná žiadosť na realizáciu protipovodňových opatrení a obec Žitná-Radiša bola vybratá v rámci 200 obcí z celého Slovenska ako jediná z okresu Bánovce nad Bebr. na tento projekt.
2. Obecný úrad ďakuje všetkým občanom, ktorí sa zúčastnili akcií – stávanie mája, oslavy oslobodenia, Deň matiek, MDD, ale i zberu šatstva, za účasť a podporu.
3. Vykonal sa úpravy obidvoch cintorínov – v Radiši parkovisko, v Žitnej úprava starého cintorína.
4. z obecnej hory sa vyťažilo 26 ks suchých smrekov z dôvodu hrozby poškodenia lesa
5. v mesiacoch máj a jún prebehlo aj v našej obci sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Obecný úrad ďakuje občanom za zodpovedný prístup a hlavne ďakuje obidvom sčítacím komisárom za kvalitne odvedenú prácu.
6. 4. 6. sa konala brigáda kosenia cintorínov, ktorej sa zúčastnilo 21 brigádnikov, pokosili sa oba cintoríny, ihrisko ako aj iné priestranstvá. Starosta obce aj celé OcZ ďakuje všetkým, ktorí sa tejto brigády zúčastnili.
7. Starosta obce upozorňuje občanov na zaburinenie pozemkov, kde pri ich neudržiavaní hrozia sankcie
8. Obecný úrad ďakuje všetkým členom hasičských družstiev a ich veliteľom za vzornú reprezentáciu obce a dosiahnuté výsledky.
9. Získali sme finančnú dotáciu od Ministerstva financií vo výške 9000 € na opravu strechy budovy školy

Opustili nás:

Anna Kušnierová rod. Škorcová,
nar. 19.03.1920,
zom. 31.03.2011

Mária Michaleová rod. Hanková,
nar. 03.02.1923,
zom. 27.04.2011

Češť ich pamiatke!

Obec Žitná-Radiša: Obecný úrad v Žitnej-Radiši č. 105, 956 41 Uhrovec, tel., fax : 038/7694421, e-mail: ou@zitna-radisa.sk, úradné hodiny: Po-Pia: 7:00-15:30

OBECNÁ KNIŽNICA INFORMUJE

Renáta Beňačková: Bol si mojím omylom - Ako ďaleko je schopný zájsť odvrhnutý tyran? Čoho všetkého je schopný? o tom sa na vlastnej koži presvedčí Brigita, ktorá uniká pred domácim násilím. Jej život časom získava na kvalite ale šťastena sa opäť zvrťáva snaží sa jej otočiť chrbtom. o tom či sa podarí Brigitte zastaviť ju pred odchodom sa dočítate v pútavom príbehu popretkávanom mnohými zvratmi. Spisovateľka sa narodila a žije v Bánovciach n.B.

DominikDán:Sára-Detektívny román z nášho hlavného mesta, ktorý určite prečítate jedným dychom charakterizuje

výrok Cicera: „Z lakomosti sa rodia všetky zločiny a zlá.“ Detektívi Krauz a Fischer vyšetrujú smrť vplyvného riaditeľa banky ktorého našli v jeho pracovni s prestrelenou hlavou.

Príznamy chorôb a ich rozpoznávanie /domáca príručka diagnóz/ - Kniha sa zmieňuje o najrozličnejších chorobných príznakoch v rôznych častiach tela a radí kedy má postihnutý vyhľadať lekársku pomoc alebo či si môže pomôcť sám.

Dr. Bruce Fogle: Ja pes - Praktický sprievodca informácií o všetkých pravidlách starostlivosti o psa. Nájdete v nej kapitolu o kŕmení, výcviku, starostlivosti o šteňatá, opis rôznych chorôb a návod na prvú pomoc.

Autor: Alena Kušnierová
knihovnička Obcej knižnice

STAVANIE MÁJA

Tak ako velí dlhoročná tradícia v našej obci, večer pred 1. májom mládenci stavali dievčatám máje ako symbol zelene života, aby dievčence bili zdravé, pekné, štíhle. U nás sa tieto tradície časom sformovali do stavania mája pred Obecným úradom. a túto tradíciu sme neporušili ani tohto roku. v podvečer 30. apríla za početnej diváckej kulis partia celkovo 26 domácich chlapov a mládenčov iba za pomoci vidiel a rebríkov skutočne mala čo robiť a riadne sa pri jeho stávaní zapotila aby sa nakoniec všetko dobre skončilo a tento 26 metrov vysoký a štíhly krásavec sa zaskvel v celej svojej kráse a štíhlosti. Slávnosť pokračovala do neskorých večerných hodín pri vínkú a speve s doprovodom hudobnej skupiny HAJCUK zo Kšíne.

Autor: Ivan Kušnier, foto: Ing. Vladimír Dúbravka

Stávanie mája

Deň matiek

Dňa 8.5.2011 sa v našej obci uskutočnil deň matiek spojený so spomienkou na oslobodenie našej obce od II. svetovej vojny.

Všetko sa začalo pri pomníku SNP padlých vojakov. Po štátnej hymne mal prejav starosta obce.

Neskôr sa všetci presunuli do kultúrneho domu, kde na ľudí čakal krásny kultúrny program, ktorý si pripravili deti materskej školy. Po milých básničkách, pesničkách a menšom divadielku boli všetky mamy, staré mamy a krstné mamy obdarené o kvet.

Autor: Michaela Bašková, foto: Denisa Durčová

Človek /ne/priateľ' lesa...

Začiatkom mesiaca apríl 2011 bola prevedená výsadba sadeníc v obecnom lese Hôrky. Počas týchto prác bolo zistené, že v strednom páse, ktorý bol vysadený pred tromi rokmi boli povytínané sadenice duba v počte 100 až 120 kusov, ktoré boli už pekne narastené do výšky 40 až 60 cm. Týmto vandalským činom vznikla škoda nielen materiálna ale aj morálna. a keďže spomenutý les je vlastníctvom obce, vzniknutá škoda je škodou všetkých občanov obce.

Autor: Zdenek Kušnier

Pozn. redakcie: Vážení občania, možno niekto z vás vie o tomto hanebnom čine niečo viac, možno pozná aj páchatela. Prosíme vás, aby ste čo najskôr nahlásili informácie ktoré by viedli k usvedčeniu páchatela na Obecnom úrade v našej obci.

KEDY BUDÚ v NAŠEJ OBCI NOVÉ CESTY?

Určite si spoločne s nami kladiete túto otázku aj vy, vážení čitatelia po tom ako sme sa pred tromi rokmi dopyčuli že bol schválený projekt rekonštrukcie a modernizácie úsekov štátnej cesty Uhrovec – Kšinná a Žitná-Radiša - Omastiná. z internetovej stránky Trenčianskeho samosprávneho kraja sa dozvedáme že celkové náklady projektu sú 3 765 525,81 € , projekt spolufinancuje Európsky fond regionálneho rozvoja vo výške 85 % , 10 % je financovaných zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky prostredníctvom Regionálneho operačného programu. Výsledky a dopady projektu:

Výsledkom bude 14,444 km zrekonštruovaných a zmodernizovaných ciest na trati Uhrovec - Kšinná a Žitná-Radiša - Omastiná. Na vozovke budú odstránené výtlky a nerovnosti a bude položený nový kryt so zlepšenými protišmykovými vlastnosťami. Krajnice vozovky budú zosilnené vibrovanou štrkodrvou a materiálov z frézovania povrchov vozoviek do úrovne novej nivelety cesty po úprave krytu. Budú opravené odvodňovacie rigoly a tam kde chýbali budú dobudované. Na cestách budú opravené a osadené zvodidlá ako i dopravné značky s reflexným povrchom. Všetky prechody pre chodcov budú zrealizované novými fluorescenčnými nátermi a reflexnými značkami. Zvýši sa tak bezpečnosť účastníkov cestnej premávky nielen vodičov, ale aj cyklistov, chodcov, turistov ktorí uvedenú komunikáciu vo veľkej miere využívajú. Zvýši sa plynulosť premávky vozidiel, a bude znížená prašnosť a hlučnosť komunikácie. Premávka bude bezpečnejšia, nehodovosť na trase klesne o 30 %. Zlepší sa obslužnosť obcí s celkovým počtom 2566 obyvateľov, keďže však ide o obce s turistickým potenciálom, bude mať projekt dosah aj na obyvateľov okolitých obcí najmä v meste Bánovce n.B. / 20 450 obyvateľov /.

Na stránke TSK sú aj dátumy schválenia žiadosti a podpisov zmlúv. a je tam aj termín realizácie. Ten je od marca 2010 do februára 2011. No a pretože je už dávno po tomto termíne a nové cesty nikde, tak sme sa rozhodli napísať priamo predsedovi Trenčianskeho samosprávneho kraja Mudr. Pavlovi Sedláčkovi.

Od odoslania listu prešiel mesiac a odpoveď žiadna. Až po dvoch telefonických urgenciách sme sa od vedúcej kancelárie predsedu Ing. Ferovej dozvedeli že na odpovedi na náš list sa stále pracuje, / mesiac!!! / a že odpoveď určite obdržíme. Tak a to je vlastne aj súčasný stav, sami nie sme o nič múdrejší, a tak nám nič iné nezostáva než čakať na odpoveď. Keďže však najbližšie číslo novín vyjde až v septembri, môžeme sľúbiť, že ako náhle príde odpoveď od predsedu TSK, zverejníme ju pre občanov vo vitríne pred Obecným úradom.

Autor: Ivan Kušnier, Veronika Botková, Michaela Bašková

Vážení pán predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja,

skôr, ako Vám napíšeme našu prosbu, dovoľte, aby sme sa predstavili: sme redaktorky novín obyvateľov Žitnej-Radiše „Ozveny spod Rokoša“, ktoré vydávame 1x za štvrtrok. Navštevujeme síce ešte len základnú školu, ale sme hrdé, že nápad vydávať obecné noviny bol náš, pán starosta ho podporil a urobil všetko preto, aby noviny mohli vychádzať.

Rozhodli sme sa poprosiť Vás o odpoveď na otázku, ktorá trápi našich občanov už dlhú dobu a Vy ste ten najpopulárnejší, ktorý môže odpovedať. Cez našu obec sa má opravovať cesta z Uhrovca do Závady pod Čiernym vrchom a Omastinej. Podľa informácie od nášho pána starostu posledný termín je do konca tohto roku. Už je leto, idú prázdniny a na opravu sa ešte nerobia prípravy. a je ozaj v katastrofálnom stave. Naša obec sa nachádza 3km za Uhrovcom, je tu krásna príroda, cez dedinu jazdí veľa cyklistov a korčuliarov na zručaninu uhrovského hradu a oprava cesty by bola ozaj prepotrebná. Hoci pán starosta tvrdí, že cesta sa bude naozaj opravovať, naši rodičia už prestávajú dúfať.

Preto sa na Vás obraciame s prosbou, aby ste našich občanov informovali, či cesta bude opravená a hlavne kedy. Vašu odpoveď uverejníme v najbližšom čísle našich obecných novín, ktoré vyjde 30. júna. Za odpoveď Vám vopred ďakujeme a želáme Vám vo Vašej náročnej práci hlavne veľa zdravia a veľa pracovných úspechov.

Posieme Vám posledné číslo našich novín, všetky sú uverejnené na stránke obce: www.zitna-radisa.sk.

Tu je doslovné znenie listu, ktorý sme Mudr. Pavlovi Sedláčkovi adresovali.

Z OSVETOVÝCH BESIED DO KULTÚRNEHO DOMU

V roku 1981 bol v Žitnej – Radiši slávnostne otvorený kultúrny dom, ktorý zastáva nenahraditeľnú úlohu nielen pre obe uvedené časti obce, ale je aj významným kultúrnym zariadením, ktoré využívajú mnohí záujemcovia z celej doliny Radiše. Pred jeho postavením boli v oboch obciach osvetové besedy, ktoré boli umiestnené v starých, málo rozmerných budovách, ktoré bolo lepšie zbúrať, než ich opravovať. Tieto budovy osvetových besied navyše nevyhovovali ani hygienickým normám (bez sociálnych zariadení s vodou) ani požiadavkám občanov. Rekonštrukciu oboch budov by pre zvýšené investície a pripravovanú zmenu okres-ov neschválil ani okresný národný výbor (ONV),.

O plánovanej výstavbe kultúrneho domu sa rokovalo na verejnej schôdzi v Žitnej organizovanej predsedom miestneho národného výboru (MNV) Michalom Turekom v máji 1959. Predseda dal priestor na diskusiu a vyjadrenie názorov obyvateľov. Ako prvý v diskusii vystúpil osvetový pracovník a riaditeľ školy Martin Radoš s návrhom na výstavbu nového kultúrneho domu a zdôvodnil to pozdvihnutím kultúry v oboch obciach. Vyzval vedenie obce na zaradenie návrhu do plánu výstavby na rok 1960 a jeho predloženie na schválenie okresnému národnému výboru a krajskému národnému výboru (KNV). Túto požiadavku ako úlohu číslo jedna zdôraznil v diskusii opäť v januári 1960, keď už bol vyhladený pozemok a po zime mohli začať výkopové práce.

V roku 1960 však došlo k územnej reorganizácii, zmene okresov a po búrlivej diskusii aj k zlúčeniu obcí Žitná a Radiša. Návrh na pomenovanie spojených obcí názvom „Mierovo“ bol poplatný dobe a nezodpovedal historickej pravde. Našťastie sa našli občania, čo si to uvedomovali. Po dohadovaní sa o pomlčke medzi historickými názvami obcí rozhodli o súčasnom názve spoločných obcí k obojstrannej spokojnosti. Do popredia sa pre nové pred-stavenstvo obce dostali dôležitejšie priority spoločnej obce. Prvý predseda MNV Ján Viktorín-ri riešil najprv oprávnené požiadavky občanov oboch obcí a výstavba verejnoprospešnej bu-dovy ako je kultúrny dom zostala v úzadí.

Pod vedením predsedu MNV Milana Botku a tajomníka Ondreja Kušnierera sa v prospech občanov na rázcestí obce postavili nové stavby, ktoré nahradili už vtedy nevyhovujúce verejné budovy. Pre zlepšenie zásobovania rozličným tovarom sa vybudoval obchod Jednota (1965 – 1966), kde základy vykopali a vybetónovali občania brigádnicky. v akcii „Z“ sa postavili aj nová požiarna zbrojnica (1971 - 1972) a pamätník občanom obce, ktorí zahynu-li v období Slovenského národného povstania (1969). Pozornosť sa venovala aj zlepšeniu bytových podmienok obyvateľov.

Stavba kultúrneho domu začala výkopom základov v apríli 1974. Plány na výstavbu spracoval Okresný stavebný podnik v Topoľčanoch. Veľké úsilie na začatie výstavby vyvinul predseda MNV Milan Botka, ktorému sa podarilo vybaviť potrebné povolenia na začatie stavby. Osobitne bolo treba riešiť prieťahy s okresom, ktorý dlho nechcel výstavbu povoliť. Došlo až k politickému riešeniu problému, ktorý sa riešil cestou krajského výboru až na mi-nisterstve v Bratislave. Tieto zložité

peripetie papierovania dotiahol do konca predseda MNV Milan Botka za aktívnej spolupráce poslanca obce a súčasne aj poslanca ONV v Topoľčanoch Ing. Ľubomíra Horníka, ktorí sa spoločne osobne angažovali až v Bratislave. Dôležitú úlohu zohral a dopomohol pri vybavovaní plánov riaditeľ stavebného podniku v Topoľčanoch pán Kšiňan z Jerichova.

V roku 1975 boli v rámci integrácie k Žitnej - Radiši pričlenené podhorské obce Uhrovské Podhradie a Omastiná. v nových voľbách bol zvolený spoločný predseda MNV Michal Neština aj pre tieto obce. Prinieslo to množstvo ďalších nečakaných úloh, ktoré priná-ša každodenný život. v Omastinej sa rozbehli práce na novej požiarinej zbrojnici v hodnote 170 000 Kčs. v tomto čase sa v akcii „Z“ staval kultúrny dom aj v Uhrovci, kde ho zaradili do volebného plánu v roku 1976, pre stavebné problémy sa termín dokončenia posunul a otvorený bol až v roku 1986.

V Žitnej – Radiši sa dôraz kládol aj na dostavbu kultúrneho domu. s výstavbou boli určité problémy, ale zastavenie stavby neprichádzalo do úvahy, pretože by sa zvýšili celkové finančné náklady. v apríli 1980 predsedu MNV Michala Neština nahradil Dušan Duranzia z Uhrovského Podhradia, ktorý vynaložil mimoriadne úsilie na dostavbu kultúrneho domu. Už 26. apríla 1981 sa v obradnej miestnosti nového kultúrneho domu, ktorý bol tesne pred dokončením, kona-lo slávnostné uvítanie do života novej občianky Kataríny Súkeníkovej, ktorá sa narodila ako päťmi-liónty občan Slovenskej socialistickej republiky. o necelý mesiac 23. mája 1981 bol kultúrny dom slávnostne otvorený prestrihnutím bielej pásky.

Musíme byť povďační všetkým predstaviteľom obce, už nežijúcim richtárom, žijúcim predsedom MNV, ktorí za záujmy obce museli v jej histórii tvrdo bojovať. Najlepšie to vedia oni, ktorí sa priamo stretli s nastolenými starostami a organizačnými povinnosťami.

Výročie otvorenia kultúrneho domu pripadá na rok 2011, ktorý Európska komisia vyhlásila rokom dobrovoľníctva občianskej angažovanosti. Pri tejto príležitosti nemožno obísť obetavú prácu staršej generácie občanov, ktorí sa podieľali a v čase socializmu vybudovali nielen kultúrny dom. Pozornosť treba venovať najprv majstrom stavebných remesiel. Podľa spomienok ľudí v pracovnom odeve pracovali vo svojom voľnom čase pod vedením predáka Viktora Viktorína - Michal Horník, Štefan Škapík, murár Michal Kušnier a tesár Rudolf Slaninka. Viktor Viktorín, dôchodca, ktorý odišiel do dôchodku z modrej armády ako železničiar viedol stavebný denník a denne zaznamenával údaje o všetkých prácach. Vedel robiť murárske i tesárske práce a pritom do obeda robil sám prípravné a pomocné práce majstrom z Agrostavu Rybany, ktorý v tom čase staval v obci kraviny pre odchov mladého dobytku. Títo majstri po pracovnom čase ochotne vypomohli na stavbe kultúrneho domu a časovo skrá-tili jeho dostavbu.

Majstrom murárom pred prvým výkopom bol Rudolf Gabriška z obce Kšiňná, zamest-naný ako stavebný majster v Agrostave Topoľčany. Vedel čítať plány a rozumel výkresom. Spolu s predsedom MNV Milanom Botkom zameral a vytýčil miesto stavby. Na kopanie základov bola vyhlásená obecným rozhlasom brigáda, na ktorej sa prvýkrát zúčastnilo 100 občanov. Občerstvenie pre brigádnikov bolo v hodnote 5 Kčs. Po vykopaní základov bol hlav-ným odborným majstrom pri zhotovení debnenia (šalovanie) tesár Rudolf Slaninka, ktorému pomáhali stolári Jozef Gajdoš, Emil Hanko (Garaje) a ďalší.

Ako stavebný dozor pri týchto prácach okrem Rudolfa Gabrišku vypomáhal Pavel Kušnier (syn vodiča autobusu Jozefa Kušnieru), ktorý bol v rokoch 1971-1976 študentom Stavebnej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave (dnešná STU). Vtedajší predseda MNV Milan Botka ho oslovil a on robil neoficiálny stavebný dozor, pracoval aj fy-zicky ako brigádnik, ale pomáhal hlavne pri tvorbe rozpočtov, technológií a iných odborných záležitostí. Spomína, že so zabezpečením materiálu vtedy dosť pomohol Dpt. Jozef Patro, ktorý bol v tej dobe riaditeľom závodu v rámci podniku Pozemné stavby v Nitre.

Pri betónovaní, zdvíhaní múrov a ďalších prácach, treba vyzdvihnúť murárov, ktorí si vedeli poradiť s dreveným metrom a vodováhou. Boli to Milan Čukan, Michal Kušnier (On-druška) a Ján Vašina, ktorý okrem toho z kvádrov vymuroval aj celú severnú stranu na hasičskej zbrojnici. Ruky k dielu na stavbe a jej dokončení priložili aj murári z Žitnej - Radiše Jozef Čukan, Pavel Škultéty a Štefan Diko, z Uhrovskeho Podhradia Jozef Duranzia a Eduard Švába, z Uhrovca Milan Baško, zo Závady pod Čiernym Vrchom Jozef Mišík. z Kšínnej na stavbe robil aj majster tesár Jozef Filo. z okresného stavebného podniku Topoľčany, prevádzka Bánovce nad Bebravou, kde bol vedúcim Ivan Ducký, zaviedli vodu a elektrinu, okná vy-robila firma z Topoľčian. Kultúrny dom zastrešil klampiar Ivan Kleman. Majstri maliari prišli z Bánoviec, prevádzka Uhrovec a vypomohli aj miestni občania. Stavebný materiál, kvádre a tehly navozil s kamiónom a návesom Milan Čabrák z Uhrovca. Miestna organizácia žien pred kolaudáciou vyčistila a pripravila kultúrny dom na otvorenie.

Kultúrny dom bol postavený svojpomocne, na výstavbe občania odpracovali 16 000 hodín. Stavba bola postavená v akcii „Z“, celkové náklady boli 2 200 000 Kčs. 60 % výdavkov išlo z rozpočtu MNV a 40 % odpracovali občania brigádnicky. Od návrhu na výstavbu v máji 1959 do otvorenia v máji 1981

ubehlo 22 rokov.

Zodpovedný prístup k spoločnému majetku mali aj novodobí zvolení poslanci a sta-rostovia po roku 1991 Miroslav Horník, Ľubomír Baško a súčasný Rudolf Botka. Je chvályhodné, že prioritou obce okrem kultúry a športu je čerpanie finančných prostriedkov z Európskych fondov. Nepremeškali vlak a vidíme akou zmenou prešiel stánok kultúry. Do-stal dvojfarebný vonkajší nádych, výmenou okien a zateplením sa znížila energetická náročnosť a celková spotreba na prevádzku viacúčelovej budovy (obecný úrad, knižnica, dve sály pre kultúrne a športové podujatia).

Zaujímavý príbeh sa viaže k otvoreniu kultúrneho domu so zábavou a štyrom mláden-com zo susednej obce, ktorí pri jeho otvorení prišli na prvú zábavu. Pod rúškom tmy si od-niesli zaujímavé suveníry, štyri nové stoličky. Táto krádež bola rýchlo objasnená, dolapení boli pri kúpalisku Striebornica ráno o piatej a odvedení na vypočúvanie, kde sa k činu prizna-li. Po spísaní zápisnice zaplatili priestupkovú pokutu po 100 Kčs a odišli na autobus, ktorý odchádzal o 12:00 z vtedajšej zástavky pred železničnou budovou v Bánovciach. Druhou zau-jímavosťou bol spor vedenia obce a stolných tenistov, ktorí stále hrávali v starej osvetovej besede v Žitnej. Nechceli im dať súhlas hrať vo veľkej sále kultúrneho domu, nakoniec však došlo k dohode k spokojnosti stolných tenistov. Možno aj to im pomohlo, že v súčasnosti hrávajú VI. ligu MO Bánovce. Zopakoval sa tak starší podobný spor zo samo-statnej obce Radiša, keď nedovolili nacvičovať divadlo v osvetovej besede a museli nacvičovať v kuchyni u učiteľky Vlasty Ábelovej.

Za spoluprácu pri spracovaní článku ďakujem bývalým predsedom MNV Milanovi Botkovi, Michalovi Neštinovi, Dušanovi Duranziovi a učiteľke Vlaste Ábelovej.

Spracoval: Jaroslav Kohút st., upravil: Ľubomír Belan

Vodozádržné opatrenia v obci Žitná-Radiša

Na základe Programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí SR na rok 2011, ktorý má riešiť problémy s povodňami sa aj obec Žitná-Radiša prihlásila do tohto projektu a bola úspešne vybraná v rámci 200 obcí z celej SR (prihlásených bolo 833 obcí).

Uvedený program, pod záštitou splnomocnenca vlády SR pre územnú samosprávu, integrovaný manažment povodí a krajiny, má za úlohu v prvom rade vytvoriť podmienky na zachytávanie príválových dažďových vôd v krajine a tým predchádzať k rýchlemu odtoku vody do potokov a riek a následným povodňami v ich dolných častiach. Okrem toho je účelom projektu aj zvýšenie zásob pitnej vody jej zadržiavaním v podhorských oblastiach a tým celkové zlepšenie kvality krajiny.

V obci Žitná-Radiša sa budú tieto opatrenia realizovať v katastri Žitná, kde hlavne v časti Karolintál dochádza k najčastejším záplavám.

Projekt pozostáva z dvoch častí:

– prvá bude vybudovanie hrádzok, poldrov a hatí v dolinách Hodislavy, Brusné a Dolinka. Táto časť bude vykonaná jednoduchými drevenými hrádzkami v počte 44 ks do výšky max. 1 m, kde bude zabezpečený priepust vody, ale

v prípade zvýšenia hladiny bude táto zadržovaná v dolinách. Účelom týchto hrádzok bude aj zachytávanie konárov, lístia, hliny a suty a tým zabránenie upchatia kanalizácie a kanálov v obci.

– druhá časť rieši zníženie hladiny potoka Omastiná pred obcou Žitná vybudovaním tzv. retenčnej nádrže, t.j. nádrže, ktorá zachytí veľkú časť príválových vôd pred obcou. Táto nádrž bude vybudovaná na pozemkoch obce v časti Pod kopanicou, ktoré už dlhé roky neslúžia nikomu, sú zarastené a podmočené. Nádrž bude vybudovaná pozdĺž potoka, takže nebude brániť jeho prietoku. Ide o vykopanie jamy asi 1,5m do zeme na ploche 14 000 m², kde sa v prípade vzostupu hladiny potoka voda rozleje. Uvedená voda bude zadržaná iba v zemi, takže nehrozí žiadne pretrhnutie, resp. iné ohrozenie občanov. V čase sucha bude táto nádrž slúžiť aj ako zásobáreň vody.

Na uvedený projekt je vyčlenených 90 000.- EUR a možnosť zamestnania 9 ľudí z Úradu práce na 5 mesiacov, na ktorých budú vyčlenené samostatné finančné prostriedky až do výšky takmer 23 000.-EUR.

V súčasnosti je projekt už v štádiu podpisu zmluvy s Úradom vlády, resp. Úradom práce.

Verím, že tento projekt pomôže predchádzať možným povodňami v obci, ale aj obciach na dolnom toku potoka Radiša, zlepšiť zásoby pitnej vody, ale aj skrášli a zatraktívni našu oblasť.

Autor: Ing. Rudolf Botka

MDD v MŠ Žitná – Radiša

MDD a hasiči? Čo to môže mať spoločné?

Pesimisti by povedali: „Deti niečo podpálili a hasiči likvidovali požiar.“ Ale nie, nie. Milí pesimisti sklame vás.

Bol to jeden úžasný deň v MŠ Žitná – Radiša. Deti mali svoj veľký sviatok a práve hasiči z DHZ Žitná – Radiša nám ho spestrili.

Keď sme počuli sirénu a zbadali hasičské auto na školskom dvore, radosť v detských očiach bola neopísateľná.

Zrazu znel povel: „Pozor, prilbu na hlavu!“

Začala sa škôlkársko – hasičská oslava. Veľa vecí sme sa naučili. Pán R.Hanko st. a J. Bežo st. nám všetko poukazovali, vysvetlili a prezradili aj hasičské tajomstvá. Potom nasledoval „boj“ s hadicami. Boli dlhé a ťažké. R. Hanko ml. a J. Zopka nás naučili spájať hadice a prúdnice. Vôbec to nebolo jednoduché.

Hasič musí byť silný, odvážny, rýchly. Naše sily sme si preverili v ťažkých súťažných úlohách.

Úlohy sme splnili, na hasičskom aute sa povozili, požiar uhasili a na záver nás čakalo medailové ocenenie hasičov, sladkosti a torta.

Jozef Bežo a Rudolf Hanko s deťmi z materskej škôlky

Ďakujeme DHZ Žitná – Radiša.

VÝZVA

Pri príležitosti 65. výročia vzniku MŠ Žitná – Radiša hľadáme „1.škôlkárov“. Prosím Vás, Vy, ktorí ste v roku 1946 – 1947 navštevovali MŠ Žitná – Radiša ohľadajte sa u riaditeľky MŠ Mgr. Dušany Flórovej. Vopred sa na Vás teším a veľmi pekne ďakujem.

Autor: Mgr. Dušana Flórová

PRÁCE NA UHROVSKOM HRADE

Hrad Uhrovec ktorý sa vypína nad susednou obcou Uhrovské Podhradie patrí podľa odborníkov k architektonicky najhodnotnejším na Slovensku. Je tu pomerne dosť dobre zachovaná neskororománska kaplnka a veže, rozsiahly renesančný palác s mnohými architektonickými detailami aké už na iných hradoch už nenájdeme. Už 150 rokov je však tento hrad v ruínach. Zachrániť a obnoviť to čo sa ešte dá sa od roku 1997 usiluje Nadácia pre záchranu kultúrneho dedičstva o činnosti ktorej sme vám priniesli informácie v jednom z minulých čísel vo forme rozhovoru s jej predsedom Mgr. Petrom Horanským. v súčasnosti sa oprava Uhrovského hradu posunie opäť o kus dopredu, pretože začiatkom júna začal fungovať pilotný projekt ktorý spoločne pripravili Ministerstvo kultúry SR a Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny / ÚPSR / a ústrednou myšlienkou ktorého je využiť nezamestnaných občanov v regióne na pomoc pri oprave hradu. Na Slovensku sa tento projekt skúša zatiaľ iba na dvoch hradoch / Uhrovec a Šariš /. Informácie ako tento projekt funguje na hrade Uhrovec v praxi nám opäť ochotne

Pohľad z výšky na vstupný most

poskytol predseda Nadácie pre záchranu kultúrneho dedičstva Mgr. Peter Horanský:

Ako sa stalo že hrad Uhrovec dá sa povedať vyhral konkurz?

Podmienkou pri výbere vhodných hradných lokalít bola existencia neziskovej organizácie- občianskeho združenia alebo v našom prípade nadácie, ktorá na hrade už pôsobí a má záujem o záchranu danej pamiatky. Pri výbere Uhrovca pomohla trochu aj náhoda, rozhodlo sa o ňom až v poslednej chvíli. Mali sme dohodnuté stretnutie na Ministerstve kultúry s generálnym riaditeľom Sekcie kultúrneho dedičstva pánom Rezníkom, na ktorom sme mu predstavili už prebiehajúce aktivity na hrade Uhrovec. Naše výsledky ho zaujali natoľko, že nás ihneď zaradil do programu na stretnutí so zástupcami Ústredia práce, soc. Vecí a rodiny. Všetko sa udialo v jeden deň. No a o ďalšie dva dni sme sa prekvapení dozvedeli z médií že hrad Uhrovec je jeden z dvoch hradov vybraných pre pilotný projekt pre nezamestnaných. Tento pilotný projekt má trvať iba šesť mesiacov, teda do konca novembra 2011. Počas neho sa má overiť, či je to vhodná forma ochrany pamiatok a riešenie nezamestnanosti v regióne. Možno je ešte privčas hovoriť ale mne sa podľa doterajšieho priebehu zdá že áno.

Aká bude celková výška investícií tohto

projektu?

Financovanie má dva zdroje. Na nových zamestnancov nám prispieva na mzdy v plnej výške vrátane odvodov a sociálneho poistenia ÚPSVaR sumou asi 78000 €. Ostatné náklady na odborníkov a materiál budú hradené z príspevku Ministerstva kultúry vo výške 47000 €. Zatiaľ ešte zháňame príspevky na stravné lístky, ktoré sme povinní podľa zákona poskytnúť zamestnancom ako náhradu za stravu.

Vstupná brána a delová bašta

vylievali na cestu, opravujú sa vodienky a miesta najviac poškodené vodou. Samotné práce na hrade budú zamerané na stavbu mostného piliera, konsolidáciu komínov a korunu muriva na renesančnom paláci. Kým dôjde k samotným murárskym prácam pripravujeme stavebný materiál, triedime množstvo sutiny, prepierame piesok a pod.

Nedávno ste na hrade mali aj vzácnu návštevu!

V utorok 14. júna navštívil hrad Uhrovec minister kultúry pán Daniel

Krajcer a generálny riaditeľ ÚPSVaR pán Ivan Juráš, aby sa presvedčili o priebehu prác. Podľa ich slov by mal tento projekt prebiehať aj na budúci rok. Pri príležitosti tejto návštevy bola na hrade otvorená nová výstava s atraktívnym modelom hradu ako pravdepodobne vyzeral na konci 18. storočia. Autorom modelu je Imrich Finta zo Zlatých Moraviec, ktorý pri jeho stavbe vychádzal z najnovších poznatkov. Pozývame všetkých čitateľov Ozvien spod Rokoša na návštevu hradu aby sa sami presvedčili aké sa tu dejú zmeny.

Za informácie poďakoval Ivan Kušnier

Aký je počet nezamestnaných a odkiaľ?

Pri výbere uchádzačov o zamestnanie sme uprednostňovali ľudí z najbližšieho okolia. z Uhrovskeho Podhradia, Kšínnej a Uhrovca je po dvoch, z Bánoviec n.. sú traja. Najviac nových zamestnancov až 11 je zo Žitnej-Radiše. Pri výbere sme kládli dôraz aj na fyzickú zdatnosť, keďže ide o náročnú prácu v teréne a už iba príchod na pracovisko dá fyzicky zabrať. Mužský kolektív oživujú aj štyri ženy.

Práce akého druhu budú vykonávané?

Časť prác je zameraná na prístupovú komunikáciu a chodník. Momentálne je už vyčistený jarok, vody ktorého sa

DHZ v ŽITNEJ- RADIŠI INFORMUJE

V mesiaci máji začína každoročne kolotoč hasičských súťaží, do ktorých pravidelne zapájame aj my hasičské družstvá. Tento rok sme prihlásili jedno dievčenské družstvo aj do Ligy mladých hasičov, kde sa súťažá v disciplínach vodný útok, útok CTIF a štafeta. Liga je 5-kolová, po troch kolách je naše družstvo na štvrtom mieste v tabuľke. Liga končí až v októbri.

Okresné kolo Celoštátnej súťažnej hry mladých hasičov Plameň sa konalo dňa 28. mája v obci Veľké Chlievany. v kategórii chlapci 5 členné družstvá sme skončili druhí za Malou Hradnou, v kategórii dievčatá 5 členné družstvá taktiež druhí za Libichavou. Ale v kategórii dievčatá 8 členné družstvá sme nemali premožiteľa a naše dievčatá sa stali víťazkami Okresného kola.

O deň neskôr sa v obci Dolné Ozorovce uskutočnil 5. ročník hasičskej súťaže mladých hasičov o putovný pohár primátora mesta

Členky dievčenského družstva Plameňa, ktoré súťažá v Hasičskej lige:

Zľava hore: Marcela Bašková, Alžbeta Bežová, Terezka Botková, Ema Kušnierová, Anetka Kušnierová

Zľava dole: Simonka Súkeníková, Tatiana Škorcová, Biba Hanková, Xénia Škultétyová

Bánovce n.B. v silnej konkurencii aj z iných okresov sme si z tejto súťaže priniesli za dve tretie a jedno druhé miesto tri pohárové trofeje.

Obvodové kolo Previerok pripravenosti hasičských družstiev v kategóriách muži, ženy, dorastenci, dorastenky sa konalo 11. júna v Nedašovciach. Do tejto súťaže sme zapojili dve družstvá mužov a jedno družstvo dorasteniek. Dorastenky zvíťazili ale aj obe družstvá mužov si druhým a piatym miestom zabezpečili účasť na Okresnom kole.

To sa konalo v sobotu 18. júna v obci malá Hradná. Dorastenky obsadili celkovo 3. miesto, pričom mali najlepší čas v kategórii Štandard do 1200 ccm a na víťazný Uhrovec nám chýbalo 3,77 sek. v celkovom súčte. Družstvo mužov skončilo na treťom mieste za silnými družstvami Šišova a Rybian, naše

druhé družstvo mužov obsadilo šieste miesto z dvanástich účastníkov Okresného kola. Je to výborné umiestnenie keď si uvedomíme že v oboch Obvodových kolách súťažilo celkom asi 50 družstiev mužov.

Dorastenky Uhrovca postúpili na Krajské kolo kde obsadili pekné štvrté miesto aj s pomocou našich troch hasičiek – Romany Hankovej, Veroniky Botkovej a Veroniky Mikušovej.

No a nakoniec sme sa zúčastnili s družstvom mužov v kategórii Štandardt do 1200 ccm aj nočnej pohárovej súťaže v obci Šišov na ktorej sa zúčastnilo asi sto hasičských družstiev a kde sme obsadili 8. miesto z 21 družstiev.

Najbližšie sa zúčastníme 10.7. hasičskej súťaže v Dolných Ozorovciach na 4. ročníku Memoriálu Viliama Peťovského.

Autor, foto: Ivan Kušnier

GEOLOGICKÁ STAVBA BÁNNOVSKEJ KOTLINY

„Kamenná história“ Bánovskej kotliny siaha do hlbokéj minulosti našej matky Zeme. Kamenné vrstvy sú ako kniha v ktorej sa dá listovať, najst exaktne záznamy o prostredí kde tieto vznikali, resp. čo v tých dobách na súši a v moriach žilo. v istých priaznivých prípadoch možno tu identifikovať skutočnosti hovoriace o klimatických pomeroch, o hĺbkach vtedy existujúcich morí. v prípadoch nálezov istých druhov morskej fauny a flóry získame relatívne veľmi presné obdobie kedy/vyjadrené v státisícoch, resp. miliónoch rokov/ tu tieto prebývali.

Geologické výskumy v Bánovskej kotliny sa realizovali v rôznych obdobiach, avšak vždy v rámci väčších regionálnych celkov v rámci Slovenska. Bánovská kotlina ako nie veľký regionálny celok nikdy nebola priamym stredobodom záujmu ako samostatná oblasť. Nevyskytujú sa tu žiadne rudné suroviny, kaustobility/uhlie, ropa/ a z nerudných surovín majú /resp. mali/ aký-taký význam miestne kameňolomy s ťažbou „kameňa“ pre miestnu potrebu/domy, cesty, sušiarne, hospodárske budovy atď./ z hľadiska výskytov termálnych vôd /hydrologický vrt BnB –I medzi Bánovcami a Biskupicami/ je tu situácia oveľa priaznivejšia.

Pri výskume geologickej stavby Strážovských vrchov/v rámci ktorých bolo študované aj územie bánovského regiónu/ možno odlišiť niekoľko vývinových období. Prvé spadá zhruba do šesťdesiatych rokov devätnásteho storočia a je späté so zhotovovaním prehľadnej geologickej mapy Rakúsko – Uhorska. Ide tu o práce geológov Dionýza Štúra, Föterleho, Stacheho a Uhliga.

Druhé obdobie je spojené s výskumami pred a počas prvej svetovej vojny. Ide tu o autorov Knetta, Vettera a najmä maďarských geológov Kulcsára, Vígha, Todorfyho a ďalších.

Ďalšie obdobie sa spája s obdobím medzi dvoma svetovými vojnami. Výskumy tu uskutočňoval Andrusov, Kodym a Hynie.

Práce všetkých vyššie uvedených autorov sú kompletne uvedené v monografii Michala Mahela/1985/: Geologická stavba strážovských vrchov, na ktorú odkazujeme.

Po druhej svetovej tu ide o výskumy a množstvo publikovaných a archívnych prác Mahela a širokého kolektívu spolupracovníkov/viď Mahel,1985/. v rámci tohto výskumu bola súčasťou regiónu aj Bánovská kotlina, ktorej riešiteľom bol P. Gross a kol. Jeho geologická mapa je súčasťou vyššie uvedeného regiónu.

Neskoršie štúdiá sú spojené s edíciou geologických máp v mierke 1:50.000, kde sa nachádzajú i časti Bánovskej kotliny. Ide tu o práce spojené s reambuláciou dovtedajších poznatkov a ktorých autorom je tiež P. Gross. Výsledky sú súčasťou vysvetliviek ku geologickým mapám 1:50.000/in Šimon et al., 1997 a Pristaš et al., 2000/. Zatiaľ poslednou prácou kde je zahrnutá i Bánovská kotlina je Prehľadná geologická mapa Slovenskej republiky v mierke 1:200.000/list 35-Trnava/ autorom Elečko et al., 2008. Tu tiež územie okolia

Bánoviec spracoval P. Gross.

Už pri prvom pohľade na geologickú mapu regiónu vidno vysokú farebnú pestrosť, ktorá súvisí so skutočnosťou, že rovnaké horninové typy/ zistené terénnym geologickým mapovaním povrchu/ totožného veku a genézy, sú zobrazované dohodnutou rovnakou farbou. Skutočnosť slúži tomu, že napr. rovnaké farebné plochy aj v iných regiónoch Slovenska sú porovnateľné, resp. identické s takými istými plochami/územiaми/ v našom regióne.

Územie ktoré budeme v tomto príspevku opisovať sa nachádza zhruba medzi Bánovcami nad Bebravou – Uhrovcom – Žitnou – Radišou – Omastinou – Nitrianskym Rudnom – Kšinnou – Zavadou – Ľutovom až Prusmi. Zameriam sa najmä na opis paleogénnych hornín/starších treťohôr/, ktoré sú tu sčasti prekryté sedimentmi neogénneho veku/mladších treťohôr/ a kvartérnymi sedimentami vytvárajúcimi sa dodnes.

Okraje Bánovskej kotliny tvorené zvrásnenými mezozoickými/druhohornými/ komplexami v úsekoch Dolné Vestenice – Uhrovské Podhradie – Nitrianske Rudno, resp. Závada – Trebichava – Timoradza, tiež sev. okrajom granitoidnými hornonami, resp. metamorfítmi sa nebudeme bližšie zaoberať. v prípade záujmu aj o predpaleogénne okraje kotliny do poručujeme práce Mahela/1985/, Poláka in Pristaš et al., /2000/, resp. Bezáka a Brosku in Elečko et al., /2008/

Po dlhom období druhohornej éry so sedimentáciou plytko i hlbokovodných sedimentov/dolomity, vápence, kremence, bridlice atď./ došlo k vynoreniu tejto oblasti a neskôr koncom kriedy/laramská fáza vrásnenia/sa tu vytvorila zložitá príkrovová stavba charakterizovaná veľkými tektonickými presunmi horninových mäs v horizontálnom/až niekoľko desiatok

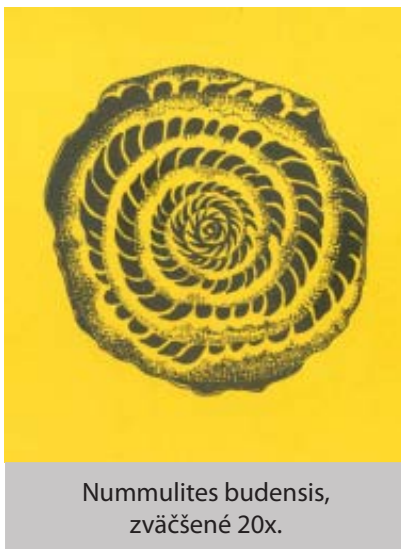
km/ i vertikálnom zmysle/niekoľko desiatok až stoviek metrov/. Tento poznatok sa neviaže iba k územiu Západných Karpát, Álp, atď.

Po laramskej fáze vrásnenia/koncom kriedy/ a transgesiou mora do územia Karpát trvalo tu „suchozemské obdobie“ v rozsahu cca 25 miliónoch rokov. Po uvedenej suchozemskej ére a následnom poklese Karpatského bloku ako celku pod hladinu svetových oceánov znova obdobie paleogénnej morskej transgresie a následnej sedimentácie. Paleogénne sedimenty ležia na svojom druhohornom podloží v transgresívnej a diskordantnej pozícii.

Sedimenty paleogénnych morí, z ktorých tu dnes nachádzame iba torzo prekryté mladšími sedimentmi neogénu a kvartéru sa tvorili v čase od bartonu/pred 40 miliónmí rokov/ do konca oligocénu/pred 23mil. rokmi/. Toto časové obdobie je tu exaktne preukázané potvrdené nálezmi početnej fosilnej morskej fauny a flóry. Tieto organické zvyšky poukazujú na veľmi teplú klímu/nálezy koralov, munulitov a pod./ prirovnateľnú klimaticky k oblasti dnešného Červeného mora. v období najmä vyššieho oligocénu došlo preukázateľne k ochladzovaniu, čoho dôkazom je postupné až nakoniec úplné vymretie numulitov/dierkavcov/ a iných živočíšnych skupín.

Paleogénne sedimenty/v zmysle Grossa, Köhlera a Samuela,1984/ v predmetnom regióne zaraďujeme do podtatranskej skupiny. Vo všetkých starších prácach/Mahel,1953,1974,1985. Brestenská et al., 1980, Gašparik,1953 atď./ sa tieto usadeniny označovali ako centrálnokarpatský, resp. vnútrokarpatský paleogén.

Pokračovanie v budúcom čísle.

Nummulites budensis,
zväčšené 20x.

Vysvetlivky: koncom kriedy: koniec druhohôr (65 mil dozadu) Barton obdobia 37,2 mil až 40,4 mil. dozadu. Oligocén- obdobia 23,3 mil. až 33,9 mil. dozadu. Transgresia mora – postupné zaliatie pevniny morom z dôvodu poklesu pevniny.

Tento jednoduchý morský živočích od rozmerov od niekoľko mm po 4,5 cm sa nachádzal v oblasti Marušinná. Žil v období Paleogénom od (23 mil. až 65 mil. dozadu) a žil v teplom morskem prostredí ako dnes u Červeného mora. Vymreli na konci Paleogénneho obdobia po ochladiení.

Autor: RNDr. Pavel Gross, CSc., foto zo súkromného archívu Pavla Grossa

NÁJDI SA

Mená a priezviská obyvateľov Žitnej a Radiše, poddaných obcí Uhrovskeho hradu sa oproti menám a priezviskám hradných pánov zachovali iba v málo dokumentoch. Matriky neexistovali, poddaní, ale aj slobodní občania sa nerozpoznávali podľa mena a priezviska, stačilo meno a ďalšie označenie sa uvádzalo podľa otca (Jano syn Jožov) alebo polohy bydliska (Jano horný, Adam z Belej apod.), či zaužívanej prezývky.

Až po zavedení matrik sa zapisovali všetky narodenia, úmrtia a svadby, pričom sa mu-seli uvádzať mená a zvolené alebo úradne pridelené priezviská. v Uhrovci sa v evanjelickom kostole začala viesť matrika narodených, matrika zosobášených i matrika úmrtí v roku 1732, v rímskokatolíckom kostole sa začala viesť matrika narodených v roku 1740, matrika zoso-bášených i matrika úmrtí v roku 1741. z uvedeného dôvodu je treba všetky priezviská, zacho-valé z doby pred týmito rokmi brať iba ako orientačné, pretože sa jednalo skôr o prezývky, ktoré si rodina mohla pri úradnom spisovaní priezvisk ponechať trvale, alebo si ich mohla ľubovoľne zmeniť.

Prvý záznam o priezviskách poddaných Uhrovskeho hradu je z roku 1485, keď sa zachoval zoznam poddaných sedliakov, ktorí museli odovzdávať rozličné dávky na hrad, kde vládla Barbora Uhrovská, vdova po Ondrejovi Danffy, ktorá bola po otcovi aj najväčším po-zemkovým vlastníkom vo Výčapoch a Opatovciach. v Žitnej (Žitthna) sú uvedení: Filko Kristín a Filip, Hančekovič Gašpar, Hankovič Matej, Majši Šimon, Staťa Valent a Záboj-ník Vavro. v Radiši (Radissa) sú uvedení: Lacko Ladislav, Kotušie Matej, Servitur Jakub, Ján a Tomáš a Šimonovič Benedikt. Žiadne z týchto priezvisk sa doteraz nezachovalo, je možné, že dnešné priezvisko Hanko pochádza z Hankovič alebo Hančekovič, ktoré boli v tú dobu rozšírené vo viacerých obciach doliny.

V Urbári uhrovskeho panstva z roku 1555 o povinnostiach poddaných, spísanom pri príležitosti definitívneho prebratia vlastníckych práv Františkom Zayom, sú uvedení aj daňoví poplatníci. v Žitnej sú uvedení: Andrcká Margita, Duchoch Pavel, Ferenc, Fraňo, Chageba Mikuláš, Ivaniš Michal, Kajaba Lazar a Mikuláš, Kokus Valentín, Košal Mikuláš, Kyselica, Literát Šebestian, Tresk Martin, richtár Šebestián, Valoch Ambróz, Vavriš. v Radiši sú uvedení: Drmolka Štefan, Šantur Benedikt a Imrich, Špan Ján. Je pravdepodobné, že richtár Šebestián si neskôr privlastnil priezvisko Richtar. Je možné, že z týchto priezvisk ostali: Du-cho (Duchoch), Fraňo, Košťal (Košal), Richtár.

Ďalšie mená a priezviská sú známe z roku 1697, keď uhrovské panstvo žiada bánov-ských jezuitov o vrátenie roľníkov, ktorí ušli do Bánoviec zo Žitnej: Žitňanský Ján, Žitňanský-Fraňo Ján, Látkovský Juraj, Štefan Michal, Tomaško Michal. z predchádzajúcich sa v okolí zachovalo priezvisko Fraňo, z priezviska Tomaško pravdepodobne vzniklo Tomáška.

Ďalší zoznam obyvateľov oboch obcí sa zachoval z doby tesne pred zavedením kroník a je preto už vierohodnejší. Priezviská daňových poplatníkov v zozname z roku 1715, písané v latinčine sú často skomolené.

V roku 1715 je v origináli v obci Žitná (Zitna, Zsittna, Zsitna, Búzás) uvedené 26 ob-čanov, sedliakov alebo remeselníkov: Andreas Cserno; Joannes Diko; Georgius Cszimar; Georgius Gombar; Andreas Gyuracs; Andreas Jamrich; Georgius Jamrik; Joannes Korcsmar; Joannes Kostyal; Andreas Krajcsovy; Andreas Kusnier; Joannes Kyov; Andreas Locs; Paulus Mlinar; Andreas Parsik; Joannes Paszay; Joannes Richtar; Georgius Richtar; Michael Richtar; Joannes Richtar; Andreas Richtar; Joannes Richtar; Georgius Soloossav; Joannes Tamaska; Joannes Zadoruk; Michael Zadoruk;

Po prevedení do zrozumiteľnej slovenčiny sa najviac vyskytuje priezvisko Richtár. Toto priezvisko sa vyskytovalo skoro vo všetkých

obciach, používali ho osoby, ktoré v minulosti vykonávali funkciu obecného richtára (starostu). o niekoľko rokov neskôr sa po zavedení povinného používania mena a priezviska už toto priezvisko nevyskytuje vôbec, do-šlo k jeho zmene na priezvisko Škultéty, prípadne na iné. Ďalej sú to priezviská Černoj, Čižmár, Diko, Ďuráč, Gombár, Jamrich, Krajčí, Krčmár, Košťal, Kušnier, Kyjov, Loč, Mlinár, Parsík, Pašaj, Šlosár, Tomáška, Zadoruk. z mien sa najčastejšie vyskytli: Ján - 10 krát, Ondrej - 8 krát, Juraj - 5 krát, Michal - 2 krát a Pavel - 1 krát.

V roku 1715 je v origináli v obci Radiša (Radissa, Radissa, Radosa) uvedené 11 obča-nov, sedliakov alebo remeselníkov: Andreas Gyerska; Joannes Gyeruska; Andreas Hudecz; Joannes Chochlen; Martinus Chohlenova; Andreas Jadereck; Missko; Stephanus Trebisalsky; Andreas Trebisalsky; Michael Urban; Michael Zavadsky. v slovenčine sa jedná o priezviská: Deruška, Hudec, Chochlen, Jaderek, Miške, Trebichavský, Urban, Závadský. z mien sa najviac vyskytuje: Ondrej - 4 krát, Ján - 2 krát, Michal - 2 krát, Martin - 1 krát a Štefan - 1 krát.

Na porovnanie uvádzam prehľad priezvisk z roku 1715 v okolitých obciach:

- Uhrovec (Ugroc, Ugrócz, Zay-Ugrócz, Zayugróc) – Baláž, Balažovič, Belančic, Bobák; Božok, Dubnický, Dikej, Duba, Dikačka, Jarga, Kováč, Lacko, Masár; Misár; Očenáš, Oradič.

- Horné Naštice (Felső Nasticz, Nasticz, Felsőneszte) – Gebei, Hulík, Lehocký, Kohonský, Olberšík, Ombuch, Šinsky, Súkeník, Úhľavík, Uhľa, Valach, Vrbovský.

- Uhrovské Podhradie (Podhragy, Podhragy, Ugróc- Podhragy, Zayváralja, Podhragy do-mini Zay-Ugroc) – Boco, Černo, Králik, Prepelica, Sorbyna.

- Omastiná (Omasztina, Omasztina, Csermely) – Dragula, Drevený, Hlásny, Hudec, Jančo, Richtár, Škuta, Diga.

- Kšinná (Ksinna, Ksinna, Kesnyő) – Adamko, Bartovič, Blho, Cibulkov, Davkovič,

Trvanie	1715	1825 - 1877	1934
Žitná			
Celá doba	Škultéty, Jamrich, Kušnier,	Škultéty, Jamrich, Kušnier,	Škultéty, Jamrich, Kušnier,
Prvé dve obdobia	Košťal, Gombár, Krajčí, Šlosár	Košťal, Gombár, Krajčí, Šlosár, Miške,	
Druhé dve obdobia		Baško, Bežo, Čukan, Dubaj, Hajšo, Horník, Hudec, Patro, Turek, Zajac,	Baško, Bežo, Čukan, Dubaj, Hajšo, Horník, Hudec, Patro, Turek, Zajac,
Iba jedno obdobie	Černoj, Čižmár, Diko , Ďuráč, Krčmár, Kyjov, Loč, Mlinár, Parsík, Pašaj, Tomáška , Zadoruk,	Adamus, Bobok, Bruško, Dolný, Ekhart, Gajdoš, Garaj, Gráč, Guričan, Hlaváč, Hlodyk, Holička, Hykera, Jedináč, Kleman, Kšinský, Miške, Šišmiš, Chabura, Kalač, Kubek, Kusý, Martiška, Pajtynka, Povrazník, Repka, Sajčos, Schiller, Skala, Straka, Švec, Trojan, Zolodara, Zorák,	Belan, Bottka, Ducho, Hanko, Hrebíček, Michale, Lahký, Mikuš, Pavle, Pružinec, Slaninka, Šípková, Škorec, Švelka, Tomáška, Trebichavský, Viktoríni,
Radiša			
	Deruška, Hudec , Chochlen, Jaderek, Miške , Trebichavský , Urban , Závadský.		Hajšo, Škultéty

Dubuský, Hajšo, Hanko, Hankovič, Hlodik, Homola, Hustý, Jakubec, Kleman, Kralovič, Kri-žan, Košina, Kuláč, Martinček, Mlinár, Miške, Mišovec, Lepkovský, Petrovič, Šípka, Se-verín, Stanček, Súkeník.

• Závada pod Čiernym vrchom (Zavoda, Závada, Ugróc-Zavada, Bánzabos) – Bednár, Belan, Dergéni, Hantaba, Humaj, Jánoš, Klusko, Kohuš, Kopčan, Korh, Kováč, Mikodus, Filo, Pružinec, Pupák, Richtár, Stanke, Šukala, Švec.

Ako je vidieť najviac daňovníkov bolo v Kšínnej a Závade, najmenej v Uhrovci a Podhradí. z uvedených priezvisk sa v obciach doliny veľké množstvo vyskytuje aj dnes, niektoré sa už neobjavujú vôbec.

Ďalší prehľad priezvisk v Žitnej je uvedený o viac než 100 rokov neskôr v zozname členov Pohrebneho poriadku, v ktorom je zachytené obdobie rokov 1825 až 1877: Adamus, Baško, Bežo, Bobok, Bruško, Čukan, Dolný, Dubaj, Ekhart, Gajdoš, Garaj, Gombár, Gráč, Guričan, Hajšo, Hlaváč, Hlodyk, Holička, Horník, Hudec, Hykera, Jamrich, Je-dinák, Kleman, Koštial, Krajčí, Kšinský, Kušnier, Miške, Šišmiš, Chabura, Kalač, Ku-bek, Kusý, Martiška, Pajtynka, Patro, Povrazník, Repka,

Sajčos, Schiller, Skala, Straka, Škultéty, Šlosár, Švec, Trojan, Turek, Zajac, Zolodara, Zorák,

O ďalších 100 rokov sa zachoval zoznam členov pohrebneho spolku v Žitnej z rokov 1934, v ktorom sa vyskytujú priezviská v Žitnej: Baško, Belan, Bežo, Bottka, Čukan, Du-baj, Ducho, Hajšo, Hanko, Horník, Hrebiček, Hudec, Jamrich, Kušnier, Michale, Lah-ký, Mikuš, Patro, Pavle, Pružinec, Slaninka, Šípková, Škorec, Škultéty, Švelka, Tomáška, Trebichavský, Viktoríni, Zajac. z Radiše boli v zozname priezviská: Hajšo a Škultéty.

Z uvedeného prehľadu priezvisk je možné zistiť, ktoré sa vyskytujú už od roku 1715 alebo 1825 a ktoré zanikli pred rokom 1825, prípadne pred rokom 1934, čo vyjadruje uvedená tabuľka.

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že najstaršími priezviskami ktoré sa už od roku 1715 za-chovali sú Škultéty, Jamrich a Kušnier, ktorí sú uvedení vo všetkých zoznamoch. k nim patria aj dodnes zachované priezviská Diko, Tomáška, Hudec, Trebichavský, Miške a Urban, napriek tomu, že nie sú uvedení vo všetkých zoznamoch. z najstarších priezvisk sa už nevyskytujú priezviská: Koštial,

Gombár, Krajčí, Šlosár, ktoré boli známe ešte v 19. storočí.

V 19. storočí pribudli nové priezviská, z ktorých sa zachovali: Baško, Bežo, Čukan, Dubaj, Hajšo, Horník, Hudec, Patro, Turek a Zajac. Ako je vidieť, množstvo známych priezvisk sa vyskytlo iba po niekoľko generácií a z rôznych dôvodov sa už v obci nevyskytu-jú, napr. Ducho, Garaj, Jedinák, Šišmiš, ktoré ostali príbuzným iba ako prezývky. Niektoré priezviská sa vyskytujú v okolitých obciach, napr. Belan, Bobok, Gajdoš, Garaj, Gráč, Guri-čan, Hlaváč, Holička, Kleman, Kalač, Kusý, Martiška, Povrazník, Repka, Švec, Trojan, Pavle, Tomáška, Viktoríni. v súčasnosti sa však v obci vyskytuje veľké množstvo nových priezvisk, ktoré svedčia o neustálej migrácii obyvateľstva.

Literatúra

1. <http://www.arcanum.hu/mol/lpext.dll?f=templates&fn=tools-contents.htm&cp=1715&2.0>

2. BELAN, L.- KUŠNIER, J.- KOHÚT, J.: Žitná – Radiša. Obec Žitná – Radiša, 2010

Autor: prof. Ing. Ľubomír Belan, CSc.

NAVŠTÍVILI SME VIEDENŤ

O tom že Viedeň patrí k skvostom európskych miest sme sa presvedčili aj my žiaci horného stupňa ZŠ Uhrovec, keď sme sa tam 11. mája vybrali na poznávací zájazd. Už samotná cesta bola zaujímavá, pretože počas nej sme v autobuse prezentovali svoje projekty o mestách ktorými sme prechádzali.

Na začiatku exkurzie sme navštívili zámok Schonbrunn známy ako niekdajšie sídlo rodu Habsburgovcov. Tento fantasticky obrovský palác má okolo 1441 prepychovo zariadených izieb. Ku zámku patrí rozľahlý park, kde sme sa poprechádzali po prekrásnych záhradách. Navštívili sme aj Zoologickú záhradu nachádzajúcu sa v areáli tohto paláca, ktorá je naozaj veľká a bolo sa v nej na čo dívať.

Vrcholom zájazdu bola prehliadka centra Viedne. Symbióza starej architektúry s rôznymi krámkami, obchodníkmi,

Emá, Terezka, Linda, Natália a Anetka pred Neptúnovou fontánou vo Viedni.

pouličnými predavačmi, rôznymi atrakciami a celkovou pestrosťou života dýchla na nás zvláštnou a nenapodobiteľnou príchuťou. Zaujímavosťou je, že pred kostolom sv. Šteefana, ktorý sme taktiež navštívili sme sa zoznámili s asi 60 – ročným španielskym operným spevákom s ktorým sme sa svete div sa, našou manou angličtinou aj trošku dorozumeli. a nielen tam, celkovo sme si vo Viedni otestovali našu znalosť anglického jazyka, z čoho niekedy vznikali aj vtipné

situácie, napríklad ako keď sme si asi 15 minút pýtali jednu zmrzlinu. a nakoniec sme sa všetci vyvalili na tráve v parku Márie Terézie a tam bol zaslúžený oddych. Nečudo, veď za celý deň sme toho mali dosť. Pekný zájazd, pekné spomienky.

Autor: Ema Kušnierová, foto: Danká Hanková

LITERÁRNA SÚŤAŽ o ALEXANDROVI DUBČEKovi

V mesiaci apríli nás pani učiteľka oboznámila s literárnou súťažou „Alexander Dubček – veľký politik z malého Uhrovca“. Do tejto súťaže sme sa zapojili viacerí, a po naštudovaní rôznych kníh a materiálov o Alexandrovi Dubčekovi sme o ňom, o jeho živote a práci písali úvahu.

Nebolo to vôbec jednoduché. Tri strany formátu A4 som písala asi týždeň, často krát aj do noci. Výsledok však stál za to. Okrem toho že my sami sme boli na seba hrdí, priniesli sme radosť aj pani učiteľke, ktorá možno ani neverila že to zvládneme. Najpodstatnejšie však bolo asi to, že cez túto literárnu súťaž sme podrobnejšie spoznali dielo tohto veľkého politika ktorého

sme my ôsmaci žiaľ už nemohli poznať osobne. Na budúci rok si pripomenieme 20. výročie jeho úmrtia.

Počas trvania súťaže sme mali aj rôzne sprievodné akcie. Zaujímavá bola beseda s Jozefom Banášom o jeho knihe **Zastavte Dubčeka!** Pán Banáš je výnimočný človek ktorý si Dubčeka nesmierne váži. Vyvrcholením bolo vyhlásenie víťazov súťaže kde som vyhrala cenu starostky obce Uhrovec.

No a na záver nás čakal výlet do Bratislavy v rámci ktorého sme mali možnosť navštíviť aj priestory Slovenskej národnej rady. Stretli sme tam množstvo známych politikov, dokonca sme boli aj na zasadaní poslancov SNR. a celkom na koniec sme navštívili cintorín v Slávičom údolí kde sme na hrob veľkého politika z malého Uhrovca – Alexandra Dubčeka položili krásny veniec.

Autor: Ema Kušnierová

UKONČENIE ŠKOLSKÉHO ROKU 2010-2011 V MATERSKEJ ŠKOLE

V posledný školský deň sa zišli v materskej škole spolu s deťmi aj ich rodičia a súrodenci aby spoločne oslávili koniec školského roku. Pod vedením riaditeľky Mgr. Dušany Flórovej a celého kolektívu pracovníčok materskej školy predviedli deti pestrý program plný pesničiek, básničiek, súťaží, nezabudlo sa ani na Deň otcov a rozlúčku s predškolákmi, rozdávali sa vysvedčenia, vyvrcholením bola módna prehliadka v maskách. Hoci sa slávnosť mala konať vonku pod jablňou, vďaka upršanému počasiu musela byť vnútri. Ani to však nepokazilo náladu tomuto nesmierne milému a veselému poobediu, kde po celý čas kraloval smiech a dobrá nálada.

Autor: Ivan Kušnier

MIŠO RADÍ

Milí záhradkári, keďže sme už posadili, posiali a čakáť budeme na dozrievanie a zber našej úrody, mali by sme vedieť, že aj kvalita zozbieranej úrody závisí od postavenia mesiaca. Gazdinky to už majú vyskúšané, že aj keď zavárajú ovocie, zeleninu a varia džemy a lekváry každý rok, nie je to vždy s úspechom. Mnohé sa preto rozhodli siahnuť po chemických konzervovacia prostriedkoch, čo je na škodu veci, pretože je už vedecky dokázané, že tieto spôsobujú ale aj zhoršujú rôzne alergie u ľudí.

Spomeňme si na vlastné skúsenosti z detstva. Kedy sa pokazil lekvár alebo zaváranina vašej babky? Ani si nespomenieme!

Ovocie a zelenina boli zozbierané a spracované v tepelnom časovom okamihu. Vtedy sú plody chutnejšie, aromatickejšie a trvácnejšie, nie sú potrebné ani žiadne chemické prísady, ktoré ničia všetko čo tieto plody prichystali pre naše dobro.

Isto nechceme aby naše úsilie vynaložené na obrábaní našich záhrad vyšlo na zmar (nie len tým že chemikalizujeme) aj tým, že nedodržíme správny okamih zberu a spracovania.

Plody: ovocie – čerešne, jablká, hrušky, marhule, broskyne, slivky, jahody, maliny a podobne je potrebné zberať v ubúdajúcom mesiaci v dňoch plodu (Baran, Lev, Strelec). Tieto dni sú aj najpriaznivejšie na zaváranie.

Potrebné je vyhnúť sa dňom Panny, Raka a Rýb.

Plody: zelenina – fazuľa, kukurica, hrach detto ako plody ovocia.

Uhorky zavárame taktiež pri ubúdajúcom mesiaci bez ohľadu na zvieratníkové znamenia.

Teraz niečo o nabíjaní kapusty:

V našej rodine sa nabíja kapusta v dňoch Kozorožca pri ubúdajúcom mesiaci. Pri dorastajúcom (to mám už odskúšané) kvasný proces prebiehal rýchlo a kapusta sa musela rýchlejšie konzumovať pretože mäkla. Taktiež nie je dobré otvárať veko na súdku v dňoch Raka a Panny – vtedy ohlyvie a potom sa musí odobraná dávka umývať. Nezabudnime po každom odobraní doliať vodu! Doma natlačená kapusta ako vieme

je veľmi chutná možnože preto lebo každý domáci pán v nej už vidí údené bravčové kolienko a súdok nabíja aj s touto myšlienkou. v zimných mesiacoch nám kvasená kapustička poskytuje dostatok minerálnych látok a vitamínov. v lete nám dáva životu dennú silu čerstvá zelenina a ovocie biologicky spracované v našich záhradách. Takéto výpestky sú pre nás liekom. Trebárs jablká znižujú krvný tlak, prečistujú črevá, znižujú cholesterol. Spracovaním jablák sa znižuje ich biologická hodnota. Niektorým ľuďom chutia jablká, iným hrušky. Jedna zrelá hruška denne dokáže zavodniť organizmus starších ľudí, ktorí prijímajú málo tekutín. Treba to vyskúšať, len tak sa o tom presvedčíte. Malinovú sezónu je taktiež prospešné využiť a zjesť veľa tohoto chutného ovocia, ktoré najlepšie chutí priamo z košíčka. Pomáhajú pri oslabení imunitného systému, krvácanie z nosa a ďasien, tiež sú po nich pevné a pekné vlasy, ak si ich ešte budeme strihať (podstrihovať) v správnom časovom okamihu v dňoch Leva alebo Panny. Pre diabetikov sú veľmi vhodné černice, keďže majú nízky obsah cukru. Po domácky vyrobený džem z černíc je vynikajúca pochúťka, zvlášť, keď sa zberajú a varia v dňoch Leva za ubúdajúceho mesiaca.

Dosýta sa v marhuľovej sezóne treba najesť aj marhúl. Obzvlášť sa po ich konzumácii dobre sítia fajčiari. Marhule priaznivo účinkujú na pokožku, vlasy, nechty a sliznice. Taktiež je dobré občas zjesť aj zopár marhuľových jadierok, ktoré obsahujú vitamín B-17 (chutia ako mandle). Pre ľudí, ktorí zápasia z nečistou pokožkou sú stvorené čerešne. Zo všetkých druhov ovocia pomáhajú takmer najlepšie znižovať v krvi hladinu kyseliny močovej, čo ohodnotia ľudia, ktorí majú dnu alebo reumu. Taktiež majú protizápalový účinok, posilňujúci tkanivá a tiež chránia pred paradontózou.

Preto ceňme si to, čo máme doma v našich záhradkách, čo nám príroda stvorila v náš prospech. Ovocie – zelenina, ktorá sa k nám dováža z veľkých diaľok neobsahuje skoro žiadne živiny. Okrem toho býva silno ošetrovaná postrekmi, rodí sa na zamorenej pôde, pred exportom sa ošetruje protiplesňovými prípravkami a vzhľad sa vylepšuje konzervačným lakom. Po konzumácii takéhoto tovaru sa necítíme svieži ale unavený, čo je zatiaľ ten lepší prípad. Neskôr nám ešte pomôže lekárom predpísaný „Alerid“ na alergiu.

Dovidenia nabudúce

Váš Mišo

ROZHOVOR s MICHAELOU HRUBOU A EVKOU TURKOVOU, ČLENKAMI ŽENSKÉHO HÁDZANÁRSKEHO DRUŽSTVA KLUBU BHAK BÁNOVCE N.B.

Suchá veta z encyklopédie športu nám vraví že hádzaná je tímová loptová hra, kde si dva tímy počtom 7 hráčov / 6 + brankár / hrajúce proti sebe navzájom hádžu a odrážajú loptu s cieľom hodiť ju do bránky súpera a dosiahnuť tak gól. v zápase vyhráva družstvo ktoré strelí viac gólov súperovi.

Z iného pohľadu je však hádzaná rýchla a dynamická hra náročná na zohratosť kolektívu a samozrejme na kondičku. a je štedrá k divákovi vo forme pekných akcií a strelených gólov.

A s potešením sledujeme že tento krásny šport sa postupne prediera aj na našu dolinu. Neprehliadnuteľným je účinkovanie družstva žien Cartrans Uhrovec v 2. lige, ale hlavne historicky najväčší úspech ženského družstva Bánovského hádzanárskeho klubu – Bhak Bánovce n. Bebr. Pripomínáme, že v uplynulej sezóne 2010-2011 sa umiestnili v Medzinárodnej Česko-slovenskej lige / WHIL – Women Handball International League / na výbornom 6. mieste a v rámci Slovenska im patrí tretia najvyššia priečka po Michalovciach a Šali . a o tento výsledok sa postarali aj dve dievčatá z našej doliny, dievčatá ktoré väčšina z vás určite pozná, a ktoré obliekajú práve dres tohto úspešného družstva: Michaela Hrubá a Evka Turková ...

Myslíme si že malý kúsok tohto úspechu ženského hádzanárskeho klubu Bhak Bánovce n. Bebr. je najvyšší čas preniesť aj na našich čitateľov a tak sme trochu vyspovedali tieto dve sympatické športovkyne, ktoré nám ochotne odpovedali na naše otázky:

Hoci vás väčšina našich čitateľov určite pozná, skúste nám predsa len niečo o sebe povedať:

Michaela: Som rodáčka z Uhrovca, kde aj bývam, ale môjmu srdcu blízka je aj Žitná-Radiša, kde som mala starých rodičov a kde mám v súčasnej dobe chalupu. Chodievam tam veľmi často a vždy som sa tam cítila veľmi dobre. Na základnú školu som chodila do Uhrovca, stredoškolské vzdelanie som získala na gymnáziu v Bánovciach n.B. kde som aj zmaturovala a teraz študujem na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, som v piatom ročníku. Zatiaľ som dosiahla titul bakalára, ale v auguste mám štátnice a rada by som ukončila túto univerzitu v tomto roku s titulom Ing.

Evka: Ja bývam v Uhrovskom Podhradí a na strednú školu som chodila taktiež na gymnázium do Bánoviec. v súčasnosti navštevujem Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre.

Aké sú vaše koníčky a záľuby mimo hádzanej?

Michaela: Keďže hádzaná mi zaberá 99% môjho voľného času, na záľuby veľa nezostáva. Ale vždy sa dá nájsť nejaká tá voľná chvíľa, mám rada aktívne oddychovanie – či už práca na chalupe, bicykel, tenis, alebo iba sadnúť si niekde von s partiou kamošov a podobne. Ale hádzaná je mojim naj...

Michaela Hrubá

koníčkovi.

Evka: Medzi moje záľuby patrí letné korčuľovanie, chodím plávať, rada si zahrám tenis, volejbal a mám vlastne rada šport celkovo. a šport v akejkol'vek podobe vlastne vyplňa väčšinu môjho voľna.

Kedy ste vlastne zaľúbili hádzanú? Kedy ste zistili že tento šport chcete robiť? Aké boli vaše prvé kroky, vaši prví tréneri?

Michaela: Fúúúha, tak to si až tak presne nepamätám ale myslím že to bolo ešte na základnej, niekde v 8. alebo v 9. triede. Ale viem že to bolo pomerne neskoro v porovnaní so spoluhráčkami. Začínala som ako brankárka a až po nejakých 4 rokoch / to som bola už na strednej / som začala nastupovať ako hráčka v bánovskom staršom doraste. Prvý tréner...Ľubica Pilková ktorá

vtedy hrávala za ženy, ale to bolo len veľmi krátko. Potom nás zobrala Nataša Paulovičová a pri nej som sa naučila veľmi veľa. Hrávala som na pravej alebo strednej spojke. Keď som prešla k ženám, trénoval nás Richard Makýš. Ten ma vyskúšal na poste pravej krídelníčky, kde som vlastne dodnes.

Evka: Po prvý krát ma priviedla k hádzanej moja učiteľka na základnej škole ktorá bola tiež učiteľka a vlastne aj moja prvá trénerka pani Lívia Matejová. To ona do mňa vstúpila lásku k tomuto krásnemu športu, ona ma učila prvé hádzanárske kroky. Začínala som už v treťom ročníku na základnej, bolo nás vtedy veľmi veľa, ale dodnes sme z toho množstva vydržali iba dve. Takže v Bhaku sa trápim už nejaký ten rok.

Pripomeňme si spoločne tento posledný ročník:

Evka: Tento posledný ročník bol u mňa jednoznačne najkrajší a najúspešnejší v mojej kariére hádzanárky. v základnej časti sme obsadili 6. miesto a postúpili sme do play off kde nás čakalo veľmi kvalitné družstvo Šale, ktoré má za sebou už viac významných úspechov v hádzanej a samozrejme aj bohatšie skúsenosti. Prvé dva zápasy sme v Šali prehrali a strašne sme chceli doma vyhrať ale žiaľ sa nám to nepodarilo.

Michaela: Presne tak. Šaľa bola jednoducho nad naše sily. v súboji o tretie miesto sme hrali proti Bratislavčankám a tie sme bez väčších problémov v sérii sfúkli 3:0. Boli sme veľmi šťastné, myslíme si že je to pre bánovskú hádzanú veľký úspech.

Aké boli rozhodujúce faktory tohto úspechu?

Michaela: Podľa mňa je základom každého úspechu v kolektívnom športe práve dobrý kolektív. Od toho závisí kolektívny výkon, dobrá spolupráca prosté veci ktoré musia fungovať . Dobrý kolektív musí mať samozrejme dostatok hráčskej kvality, dobrého trénera a dostatočnú podporu vedenia. a táto súčinnosť v Bhaku momentálne je. Máme kvalitný káder, čo sme potvrdili aj ziskom medaile z ktorej sa nesmierne tešíme. Sme dobrý kolektív, spolu prežívame

vítazstvá i prehry, ale užijeme si aj kopec sandy, napr. na tréningoch alebo na cestách.

Evka: Miša to presne vystihla. s babami si rozumieme, vieme sa navzájom povzbudiť a podržať. Ja len dodám že lepšie sa hrá keď je pre koho hrať. a diváci v Bánovciach sú fantastickí a k niekoľkým dobrým výkonom nás vyburcovali práve oni.

Určite boli zápasy, ktoré vám utkveli v pamäti...

Michaela: Tak to teda boli! Ja určite ešte dlho nezabudnem na zápas v Prahe, kde sme porazili dlho nepokorenú Sláviu, neskoršiu víťazku WHIL. To bola senzácia.

Evka: Áno, aj pre mňa to bol asi najkrajší zápas. Ale pekné boli aj zápasy so Šaľou a s Bratislavou v play off.

A aké boli oslavy? Boleli aj hlavy?

Michaela: Po víťaznom zápase o tretie miesto v Bratislave sme oslavovali celú cestu ktorá trvala asi štyri hodiny. No a potom ešte celú noc. k úspechu predsa oslava patrí....

Evka: Tá cesta z Bratislavy bola nezabudnuteľná. Ešte s čerstvými dojmami sme sa výborne bavili, a samozrejme aj v noci. Aj hlavičky trochu boleli. Ale veď mali prečo.

Obe hrávate na postoch krídelníčiek. Aké vlastnosti by mala mať dobrá krídelníčka?

Michaela: To je ťažko povedať... tie vlastnosti sú podobné pre všetky hráčky, ale predsa len krídlo by malo mať pohotové reakcie pri vyštartovaní do útoku. Inak by malo disponovať rovnakými vlastnosťami ako ostatné hráčky.

Evka: Dobrá krídelníčka by mala mať rýchle nohy a čo najväčšie zrýchlenie keďže často vyráža do rýchlych protiútokov. Samozrejme že presná ruka taktiež musí byť vo výbave dobrej krídelníčky. Ja som ľaváčka, čo pociťujem ako výhodu, pretože ľaváčok je málo a keď hrávam na pravej strane som zvýhodnená v strelbe – proste mám to poruke.

Aké sú vaše tréningy?

Michaela: Práve s nástupom trénera Pompoša sa tréningový proces výrazne zmenil. Tréningy sa skvalitnili ale aj zhustili. Trénovali sme 7-krát do týždňa: v pondelok jeden, v utorok dva, v stredu jeden, vo štvrtok dva a v piatok jeden. Niekedy sme mali aj ľahký tréning pred zápasom. No a samotný zápas. Čiže bolo toho dosť, som rada že mám trochu voľna.

Eva Turková

Evka: Dobrá trénovanosť je nepochybne jeden zo základov dobrých výkonov. Trénujeme útoky, obranu a rôzne herné situácie. No a samozrejme kondičku. Bez tej sa hádzaná nedá hrať.

Hádzaná je rýchla, dynamická ale mne sa niekedy zdá že pre ženy až priveľmi tvrdá hra. Ako sa spája krehkosť a jemnosť ženy s tvrdými obrannými zákrokmi súperiek alebo s pádmi na palubovku?

Michaela: Je pravda že hádzaná je tvrdá hra ale mne sa to práve na nej páči. Síce niekedy bolí, pretože zákroky bývajú tvrdé ale to už je s týmto športom spojené. Hádzaná proste nie je šport pre citlivky, a musíte počítať s tým že sa vám nejaká tá modrina ujde. Tých som ja už mala stovky.

Evka: Ja som rada že som počas sezóny nemala nejaké vážnejšie zranenie, pretože tých je v našom športe dosť. Síce som mala veľa modrín a dobitých kolien ale našťastie nič vážne. Na tvrdé súboje na palubovke sme už

zvyknuté. v hádzanej úfňukanci nemajú miesto. Hádzanáarka musí vedieť aj niečo vydržať.

No a na záver nám povedzte svoje plány a ambície do budúcnosti:

Michaela: Keďže som v poslednom ročníku vysokoškolského štúdia, mojim prvoradým cieľom je úspešne doštudovať a nájsť si vyhovujúce zamestnanie. No a samozrejme ak to bude možné zostať verná hádzanej aj naďalej.

Evka: Aj ja v prvom rade chcem dokončiť školu a popri nej sa aj venovať hádzanej. v budúcej sezóne by som chcela prestúpiť do Nitry, hoci hrávajú nižšiu súťaž, ale keďže tam študujem bude to menej náročné pretože pri takýchto tréningových dávkach by som to popri cestovaní so školou nestihala. Ale dúfam že niekedy v budúcnosti si ešte WHIL zahrám.

Nuž my vám dievčatá želáme aby sa vám všetky vaše plány a želania v budúcnosti splnili. a to nielen tieto ale aj tie tajné, ktoré určite máte. Aby ste zažívali viac výhier a menej prehier nielen v zápasoch ale aj v osobnom živote. a aby ste ešte dlho prinášali radosť svojim priaznivcom formou strelených gólov a víťazných zápasov v športe ktorý vás očaril a ktorý si vás získal - v hádzanej.

Za rozhovor poďakoval Ivan Kušnier, foto: bhak.sk

HODNOTENIE FUTBALOVEJ SEZÓNY

Nedávno sa skončil ďalší ročník futbalovej súťaže. Ako vieme, skončili sme v tabuľke na 10. mieste z 12 účastníkov s bilanciou 5 výhier, 2 remízy a 15 prehier. s týmto výsledkom nemôžem byť spokojný ani ja, ani ďalší ľudia, ktorí okolo futbalu pracujú a ani ostatná verejnosť. v zimnej prestávke sme sa snažili mužstvo sceliť a dosahovať lepšie výsledky oproti jesennej časti dosadením Vladimíra Beža na post hlavného trénera a hráča, ktorý mal dirigovať obranu a využívať a odovzdávať svoje bohaté futbalové skúsenosti. Je na škodu veci že svoje účinkovanie ukončil v polovici jarnej časti keď počas zápasu opustil mužstvo a viac sa k nemu nevrátil. Škoda, Vlado!

Čo sa týka mužstva, je v ňom dosť mladých hráčov, ale aj starších a skúsených, čo by malo byť v poriadku. Lenže prístup mnohých hráčov je nezodpovedný, ľahostajný o záujem hrať. V priebehu sezóny sme dokázali uhrať iba tri kvalitné zápasy ale ďaleko viac sme ich potupne prehrali. Aj to je vizitka prístupu mnohých hráčov v mužstve nám chýbajú hráči typu Tomáša Dúbravku, ktorý ako jeden z mála hráčov vyčnieva z tohto mužstva, a to je málo. Zo zdravotných dôvodov sme prišli v sezóne o Adama Martiša a Vladu Dúbravku, dvoch kvalitných obrancov s ktorými by počet prehier isto nebol taký vysoký.

Na dvere klope nová sezóna a pre žitňanský futbal bude rovnako ťažká a zložitá ako minulé. a možno ešte ťažšia. Po dohode odchádza na ročné hostovanie do Biskupíc náš najlepší hráč a strelec Tomáš Dúbravka. a čo Žitná bez Tomáša? To je veľký otáznik. Verím že sa nám to podarí aspoň čiastočne

vykompenzovať i keď to bude veľmi ťažké. Tomáš, ďakujeme ti za to čo si v Žitnej-Radiši odviezol a želáme ti veľa úspechov v Biskupiciach.

Na adresu ostatných hráčov: Chlapci, začnite hrať futbal pre radosť a nie z povinnosti a nasilu ako ste to často predvádzali v minulej sezóne. Našími ambíciami je iba hrať futbal, hrať ho slušne a pre divákov. To znamená že nebudete pod veľkým

tlakom. Ostatné už je iba na vás.

Na záver ďakujem všetkým ktorí v uplynulej sezóne pomáhali žitňanskému futbalu. Prosím ostatných aby sa zdržiavali neslušných rečí hlavne na zápasoch a namiesto kritizovania a špinenia skúsili poradiť a pomôcť. Držme spoločne palce žitňanskému futbalu aj v nasledujúcej sezóne.

Autor: Roman Trebichavský vedúci futbalového mužstva Žitnej-Radiše

ZASMEJME SA

Starý farmár Peterson býval na kraji veľkého jazera. Jedného dňa začiatkom zimy len čo jazero zamrzlo, poslal svoju ženu k obchodníkovi na druhú stranu jazera s listom: -Objednávam súdok whisky, dva tucty sviečok, balík zápaliek a tri litre petroleja. Všetko to pripíšte na môj účet, lebo som sa neodvážil dať žene peniaze. Ľad na jazere sa mi nezdá ešte dosť pevný!

Pýta sa hosť čašníka: Co mám urobiť aby ste mi v tomto alkoholickom hniezde priniesli pohár vody?

- **Zapálte obrus,...**

Žena doletí do krčmy a vyčítavo spustí na manžela: - Prečo piješ ten rum...? Ten flegmaticky odpovie: - Pretože je tekutý. Keby bol tuhý tak by som ho jedol.

Telefonát do školy, ženský hlas vraví: -Prosím vás, nedávajte deťom z matematiky školské úlohy kde fľaša piva stojí 10 centov, môj muž od vzrušenia nemohol zaspať!